

PENGUNDI MUDA DAN PILIHAN RAYA KECIL PARLIMEN: TUMPUAN KEPADA PILIHAN RAYA KECIL PARLIMEN PERMATANG PAUH, KUALA TERENGGANU DAN BUKIT GANTANG

**Amer Saifude Ghazali*
Mohammad Redzuan Othman
dan Zulkanain Abdul Rahman**

Abstract

These three parliamentary by-elections furnish important empirical data to measure the present level of support for the ruling Barisan Nasional (BN) and the opposition coalition, Pakatan Rakyat (PR). The results of 2008 General Election were a major upset to the BN government. BN was defeated by the opposition coalition in five states and lost its two-thirds majority in Parliament for the first time in 40 years. In most of the past general elections, BN had an advantage because of its strong cross-communal support and always won in the parliamentary constituencies with a fairly mixed electorate. But in the 2008 general election the BN lost in most of such mixed constituencies. One of the reasons behind this shift is the voting pattern of the young voters who are relatively more aggressive and tend to vote in favour of change. In the 2008 general election, most of them voted for the opposition rather the BN government. These three parliamentary by-elections took place soon after 2008 general election. This article examines the voting pattern of young voters and considers its implication in terms of support for the various political parties.

Keywords: Electoral geography, voting pattern, young voters.

Pengenalalan

Ketiga-tiga pilihan raya ini adalah pilihan raya kecil parlimen yang diadakan selepas daripada pilihan raya umum Mac 2008. Pilihan raya kecil diadakan di Permatang Pauh setelah penyandang jawatan Datin Seri Dr Wan Azizah daripada parti Keadilan Rakyat (PKR) meletakkan jawatan sebagai ahli parlimen untuk membolehkan Dato' Seri Anwar Ibrahim menjadi ahli parlimen. Di Kuala Terengganu pula, pilihan raya terpaksa diadakan apabila penyandang jawatan Dato' Razali Ismail daripada Barisan Nasional-United Malays National Organisation (BN-UMNO) meninggal dunia pada 28 November 2008. Bagi Bukit Gantang pula, pilihan raya kecil diadakan setelah penyandang jawatan, Roslan Shahrum daripada PAS meninggal dunia pada 9 Februari 2009.

* Amer Saifude Ghazali adalah seorang pensyarah kanan di Jabatan Geografi, Fakulti Sastera dan Sains Sosial di Universiti Malaya. Prof. Dr Mohammad Redzuan Othman dan Dr Zulkanain Abdul Rahman ada pensyarah di Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, di Universiti Malaya.

Ketiga-tiga pilihan raya kecil ini menjadi pengukur sokongan kepada kedua-dua belah pihak samada kerajaan atau pembangkang setelah keputusan pilihan raya umum pada 8 Mac 2008 menunjukkan kelainannya berbanding pilihan raya-pilihan raya umum yang lepas. Dan kelainan ini banyak menyebelahi pihak pembangkang. Antaranya berkaitan dengan pola pengundian etnik kepada parti-parti politik. Secara tradisinya, setiap etnik akan memberikan sokongan yang padu kepada parti-parti yang mewakili kepentingan etnik masing-masing. Tetapi pada pilihan raya parlimen 2008, etnik-etnik yang terbesar seperti Melayu, Cina dan India telah memberikan sokongan yang tinggi kepada pakatan parti pembangkang. Di kawasan-kawasan pilihan raya yang bercampur (tidak ada satu etnik yang majoriti dalam kawasan pilihan raya), kebanyakannya dimenangi oleh pakatan parti pembangkang. Walhal kawasan yang bercorak sedemikian dalam pilihan raya – pilihan raya yang lepas merupakan kubu kuat kepada BN. Adakah politik yang berasaskan etnik semakin berkurangan dalam politik negara kita?

Perkara yang juga agak penting ialah keberanian pengundi untuk memilih parti pembangkang terutamanya di kawasan bercampur. Mereka secara jelas menolak idea politik pembangunan yang sering dijadikan bahan kempen oleh BN. Seolah-olah idea ini sudah lapuk dan rakyat/pengundi mahukan sesuatu yang lebih daripada pembangunan. Ataupun disebabkan oleh kefahaman mereka tentang tugas dan tanggungjawab pemerintah adalah membangunkan negara. Tugas asasi ini harus dipikul oleh mana-mana parti politik yang menjadi kerajaan dan harus melaksanakannya pada setiap masa. Justeru itu, pihak kerajaan seharusnya tidak menggunakan isu-isu pembangunan untuk memancing undi kerana ia memang tugas dan tanggungjawab mereka dan sekiranya tidak mampu atau tidak mahu melaksanakannya, lebih baik parti politik tersebut tidak menyertai bidang politik ataupun tidak bertanding dalam pilihan raya.

Kemuncak kepada perkara tersebut apabila pihak kerajaan BN telah hilang majoriti 2/3 kerusi parlimen dan lima buah negeri telah dikuasai oleh pihak pembangkang. Secara langsung ia menggambarkan sikap dan kepercayaan yang diberikan rakyat kepada pakatan pembangkang ini. Adakah corak pengundian dalam pilihan raya umum yang lalu terserlah dalam ketiga-tiga pilihan raya kecil ini? Sekiranya sama ia menggambarkan mood rakyat yang masih lagi bersama pakatan rakyat. Sebaliknya, sekiranya ia tidak sama, sedikit sebanyak menggambarkan mood rakyat yang telah berubah.

Latar belakang kawasan dan keputusan pengundian

Kawasan Parlimen Permatang Pauh (P44) mempunyai seramai 58,459 pengundi berdaftar dan seramai 490 pengundi pos. Kawasan parlimen ini mempunyai tiga kawasan Dewan Undangan Negeri (DUN) yang terdiri dari Seberang Jaya (N10) yang dimenangi BN, Permatang Pasir (N11) yang dimenangi PAS dan Penanti (N12) yang dimenangi PKR. Daripada segi pecahan pengundi pula pengundi Melayu adalah seramai 67.60%, Cina 26.30%, India 5.70% dan lain-lain: 0.30%. Secara umumnya, pengundi Melayu yang terdapat di kawasan parlimen Permatang Pauh terdiri daripada penanam padi, bekerja kilang, peniaga kecil dan kakitangan kerajaan. Disebabkan di kawasan ini terdapat kawasan penanaman padi yang agak luas dan wujudkan perkampungan tradisional, penduduk Permatang Pauh masih ketara mengekalkan nilai-nilai kekampungan dengan sikap kemelayuan yang terpuji. Pengundi Cina pula terdiri daripada peniaga dan pekerja swasta, manakala pengundi India terdiri daripada pekerja swasta. Daripada segi taburan

pengundi kawasan DUN Permatang Pasir dan Penanti boleh dianggap sebagai kawasan pengundi tradisional dengan majoriti besar adalah pengundi Melayu.

Manakala bagi kawasan DUN Seberang Jaya pula lebih merupakan kawasan campuran dengan jumlah pengundi Cina dan India secara relatifnya lebih ramai jika dibandingkan dengan DUN Permatang Pasir dan Penanti. Para pengundi di Permatang Pauh mempunyai kesedaran dan celik politik yang tinggi. Ini dapat dilihat daripada jumlah keluar mengundi yang tinggi. Dalam Pilihan raya Umum Ke-12 jumlah yang keluar mengundi mencapai hampir 82%, manakala dalam pilihan raya kecil 26 Ogos 2008 yang lalu sejumlah 81.1% telah keluar mengundi. Angka ini jauh lebih tinggi jika dibandingkan dengan kadar keluar mengundi peringkat kebangsaan dalam PRU ke-12 yang berjumlah 73.2% (Amer Saifude 2009a).

Kawasan Parlimen Permatang Pauh pertama kalinya dimenangi oleh Anwar Ibrahim pada tahun 1982. Dalam pilihan raya yang disertai oleh Anwar setelah menyertai UMNO, beliau telah berjaya merampas kerusi parlimen ini daripada penyandangannya calon PAS, iaitu Haji Zabidi Ali. Dalam pilihan raya tahun 1986 Anwar ditentang oleh calon PAS Muhammad Sabu, pilihan raya 1990 berhadapan dengan calon PAS juga, iaitu Mahfuz Omar dan pada pilihan raya 1995 juga ditentang oleh calon PAS, Mazani Abdullah dan calon DAP, iaitu Abdul Rahman Manap. Dan beliau telah menang dalam kesemua pilihan raya tersebut. Berikutan pemecatan Anwar dari jawatan Timbalan Perdana Menteri, disingkir dari UMNO dan dipenjarakan, pada tahun 1999 kawasan parlimen Permatang Pauh diwakili oleh isterinya Datuk Seri Wan Azizah Wan Ismail yang bertanding atas tiket Parti Keadilan Nasional (KeAdilan). Wan Azizah ditentang oleh calon BN pada pilihan raya 1999, 2004 dan 2008 dan telah menang dalam kesemua pilihan raya tersebut. Dengan kemenangan dalam pilihan raya 8 Mac 2008 bermakna Permatang Pauh telah dimenangi dan diwakili oleh Anwar dan Wan Azizah sebanyak tujuh kali. Ternyata sejak tahun 1982 sokongan yang diberikan oleh pengundi Permatang Pauh kepada Anwar amat padu. Ketika sebahagian besar kerusi yang dikuasai PKR dan PAS berjaya dikuasai UMNO dalam pilihan raya 2004, namun Permatang Pauh kekal di tangan PKR. Ini berterusan dalam pilihan raya umum 2008 dan pada pilihan raya kecil ini, Anwar terus menang dengan majoriti yang lebih besar (Jadual 1).

Jadual 1: Keputusan pilihan raya kecil parlimen Permatang Pauh pada 26 Ogos 2008

Parti/Undi	Jumlah (%)
PKR	31172 (67.3)
UMNO	15045 (32.5)
AKIM	89 (0.2)
Undi sah	46306
Majoriti	15671
Undi rosak	373
Keluar mengundi	81.1%

Sementara itu kawasan parlimen P36 Kuala Terengganu mempunyai seramai 80,229 pengundi dengan 1035 pengundi pos. Kawasan parlimen ini merangkumi empat kawasan DUN iaitu DUN Wakaf Mempelam, Bandar, Ladang dan Batu Buruk. Komposisi etnik pengundi pula adalah orang Melayu yang merangkumi 88.3% daripada jumlah keseluruhan pengundi, diikuti dengan orang Cina (10.9%), India (0.6%) dan lain-lain etnik (0.1%). Secara umumnya, orang Melayu di kawasan ini adalah kakitangan kerajaan dan ada juga yang berkerja dengan pihak swasta. Terdapat juga yang bekerja sendiri termasuk petani, tukang kayu, bot dan nelayan yang tinggal di sepanjang pantai terutamanya di kawasan Cendering dan Batu Buruk. Manakala, sebahagian besar orang Cina tinggal di kawasan bandar dan bertumpu di kawasan pengundian Kampung Cina, Pulau Kambing dan Paya Bunga yang membentuk komposisi pengundi yang tinggi dalam kawasan DUN Bandar. Sebahagian besar masyarakat Cina bekerja sendiri dengan membuka kedai-kedai perniagaan di kawasan yang mereka diami. Sementara orang India hanya membentuk kelompok yang kecil dalam kawasan ini dan dilihat tidak memberikan impak yang besar kepada keputusan pengundian.

Pengundi di kawasan pilihan raya ini disifatkan sebagai kelompok pengundi yang prihatin dan mempunyai kesedaran yang tinggi terhadap politik. Ini diserlahkan dengan kadar keluar yang tinggi pada setiap kali pilihan raya. Kadar keluar mengundi dalam pilihan raya kecil ini adalah 79.9% dan agak stabil jika dibandingkan dengan pilihan raya umum pada 2008 yang mencatatkan 82.4%. Kadar tersebut adalah agak tinggi jika dibandingkan dengan purata kadar keluar mengundi peringkat nasional iaitu 73.5% (Mohammad Redzuan et. al 2009). Penglibatan pengundi dalam pilihan raya ini juga agak meluas kerana ia adalah kawasan marginal dan setiap parti politik yang bertanding berpeluang untuk menang. Ini menyebabkan penyokong parti-parti tersebut akan keluar mengundi beramai-ramai demi untuk memenangkan parti yang mereka dokongi. Mereka juga beranggapan setiap undi adalah berharga dan harus diberikan kepada calon mereka demi untuk mencapai matlamat perjuangan parti mereka. Keadaan ini menyebabkan pertandingan di antara dua parti Melayu tersebut, UMNO dan PAS sering sengit dan agak panas.

Kawasan parlimen Kuala Terengganu ini telah wujud semenjak daripada pilihan raya umum yang pertama diadakan selepas kemerdekaan iaitu pilihan raya umum 1959. Pada masa tersebut, kawasan parlimen Kuala Terengganu di bahagikan kepada Kuala Terengganu Utara dan Kuala Terengganu Selatan. Kedua-dua kawasan kekal sehingga pilihan raya 1969. Apa yang menarik perhatian adalah kedua-dua kerusi parlimen tersebut telah dikuasai oleh parti pembangkang pada pilihan raya 1959. Pada pilihan raya 1964, kedua-dua kerusi telah dikuasai oleh parti Perikatan. Sementara itu, PAS telah memenangi kerusi Kuala Terengganu Selatan pada pilihan raya 1969 tetapi kerusi Kuala Terengganu Utara masih dikuasai oleh Perikatan. Kedua-dua kawasan digabungkan menjadi Kuala Terengganu bermula pada pilihan raya 1974 dan ia dimenangi oleh calon BN yang diwakili oleh Mustafa Ali, seorang ahli PAS, tetapi PAS menyertai BN dalam pilihan raya ini. Semenjak daripada itu, kawasan parlimen ini dimenangi oleh BN sehingga pilihan raya 1986. Akibat daripada krisis UMNO pada tahun 1987, muncul parti Semangat 46 (S46) sebagai parti pembangkang dalam persada politik Negara dan pada pilihan raya 1990 calon parti S46, Abdul Manan Osman telah memenangi kerusi Kuala Terengganu. Sementara itu, pada pilihan raya 1995, kerusi ini dirampas balik oleh BN. Krisis politik yang melanda UMNO pada tahun 1998 memberikan kesan yang agak teruk kepada BN dalam pilihan raya umum 1999. Parti pembangkang mencatatkan kejayaan

cemerlang dalam pilihan raya ini dan menguasai kerajaan negeri Terengganu di samping masih mengekalkan pemeerintahan di Kelantan. Kerusi parlimen Kuala Terengganu telah dimenangi oleh PAS. Manakala pada pilihan raya 2004, kerajaan BN telah mengembalikan kecemerlangan mereka dan menang besar di seluruh negara. Termasuk juga kawasan parlimen Kuala Terengganu apabila calon mereka Razali Ismail telah menang. Pilihan raya umum 2008 juga mencatatkan keputusan yang hampir sama apabila calon BN, Razali Ismail masih mengekalkan kerusi parlimen ini dengan majoriti yang agak kecil iaitu 628 undi. Ini menunjukkan kawasan parlimen Kuala Terengganu adalah kawasan marginal yang memperlihatkan pertandingan yang agak sengit di antara parti-parti yang bertanding. Parti kerajaan dan pembangkang bersilih ganti menguasai kerusi ini dan kedua-dua mempunyai peluang yang agak sama rata untuk memenangnya. Dan pada pilihan raya kecil Kuala Terengganu ini, PAS telah menang (Jadual 2).

Jadual 2: Keputusan pilihan raya kecil parlimen Kuala Terengganu pada 17 Januari 2009

Parti/Undi	Jumlah (%)
PAS	32883 (51.9)
UMNO	30252 (47.7)
Bebas	193 (0.3)
Undi sah	63328
Majoriti	2631
Undi rosak	665
Keluar mengundi	79.9%

Sementara itu, kawasan parlimen Bukit Gantang (P59) mempunyai seramai 55,428 pengundi berdaftar dan seramai 321 pengundi pos. Kawasan parlimen ini mempunyai tiga kawasan DUN yang terdiri daripada Kuala Sepetang (N13), Changkat Jering (N14) dan Trong (N15). Pada pilihan raya umum ke 12, DUN Kuala Sepetang dan Changkat Jering telah dimenangi oleh PKR sementara DUN Trong dikuasai oleh UMNO. Pengundi Melayu di kawasan parlimen ini merangkumi 63.3% berbanding pengundi Cina sekitar 27.2%, India 9.6% dan lain-lain bangsa 0.01%. Pengundi Melayu adalah majoriti di DUN Trong sementara DUN Kuala Sepetang dan Changkat Jering adalah kawasan pengundi campuran dengan jumlah pengundi Cina dan India secara relatifnya lebih ramai berbanding dengan DUN Trong. Kawasan parlimen ini lebih mirip kepada kawasan luar bandar dengan terdapatnya banyak kawasan kampung terutamanya di DUN Changkat Jering dan Trong. Secara umumnya pengundi Melayu di kawasan ini bekerja sebagai petani, menjalankan kerja-kerja kampung, suri rumah, peniaga kecil dan sebahagian besarnya adalah golongan veteran. Ada juga sebahagian kecil pengundi Melayu menjadi guru, bekerja dengan sektor awam yang lain dan dengan sektor swasta. Bagi pengundi Cina pula, sebahagian besar mereka berada di DUN Kuala Sepetang yang bekerja sebagai nelayan. Mereka juga menjadi peniaga runcit, pemilik kedai perkhidmatan dan peniaga restoran. Sementara itu, sebahagian besar pengundi India bekerja di estet-estet getah di DUN Trong dan ada juga yang menjadi peniaga kecil-kecilan.

Suatu yang agak menarik perhatian di parlimen Bukit Gantang adalah kadar keluar mengundi yang rendah berbanding parlimen Permatang Pauh dan Kuala Terengganu. Pada pilihan raya umum 1999, kadar keluar mengundi di parlimen Bukit Gantang adalah 67.4% dan menjunam kepada 51.4% pada pilihan raya umum 2004. Namun begitu ia meningkat kepada 72.4% pada pilihan raya umum 2008 dan terus meningkat kepada 75.1% pada pilihan raya kecil April 2009 ini. Kadar keluar mengundi yang rendah ini boleh dikaitkan dengan sikap pengundi dan isu-isu semasa yang berlaku dalam pilihan raya. Sikap pengundi di kawasan ini agak pasif dan tidak sensitif kepada persoalan politik. Kebiasaannya mereka selesa dan berpuashati dengan apa yang mereka ada dan lakukan seharian. Selagi kepentingan dan kebajikan mereka terjaga, seboleh mungkin keadaan yang sama akan dikekalkan. Ini menyebabkan mereka merasakan pilihan raya bukan satu keutamaan. Pilihan raya umum 1999 dijalankan dalam latar politik yang agak panas dan menyebabkan ramai pengundi yang keluar mengundi. Berbanding dengan pilihan raya umum 2004 yang dijalankan dalam keadaan politik yang lebih stabil dan harmoni yang menyebabkan kadar keluar mengundi jatuh merudum. Namun begitu kadar keluar mengundi meningkat balik dalam pilihan raya umum 2008 dan pilihan raya kecil 2009 dalam keadaan politik yang lebih rancak dan hebat. Satu perkara yang agak penting adalah mencari sebab kepada rendahnya kadar keluar mengundi di parlimen ini. Bilangan yang tidak keluar mengundi agak tinggi 32.6% (1999), 48.6% (2004), 27.6% (2008) dan 24.9% (2009) ini harus dikenalpasti dan punca masalah ini harus diberi perhatian oleh pihak berkenaan terutamanya parti-parti politik. Kadar keluar mengundi yang tinggi boleh menyumbang kemenangan yang besar kepada sesebuah parti politik.

Kawasan parlimen Bukit Gantang ini diwujudkan pada pilihan raya umum 1986. Pada pilihan raya ini, berlaku pertandingan satu lawan satu antara calon PAS, Baharuddin Haji Abdul Latif dengan calon UMNO, Abdullah Fadzil Che Wan yang dimenangi oleh calon UMNO. Abdullah Fadzil Che Wan terus menjadi calon UMNO pada pilihan raya umum 1990, 1995, 1999 dan mengekalkan jawatan beliau sepanjang tempoh tersebut. Namun begitu pada pilihan raya 2004, UMNO menyerahkan kerusi parlimen Bukit Gantang ini kepada calon Gerakan, Tan Lian Hoe yang berjaya menewaskan calon PAS, Dr. Lo'Lo' Mohamed Ghazali. UMNO mengambil semula kerusi kawasan ini pada pilihan raya 2008 namun calon mereka, Abdul Azim Mohamad Zabidi telah dikalahkan oleh calon PAS, Roslan Shahrarum. Dan pilihan raya kecil ini yang di adakan pada April 2009 menyaksikan calon PAS, Ir. Nizar Jamaludin mengalahkan calon UMNO, Ismail Safian (Jadual 3).

Jadual 3: Keputusan pilihan raya kecil parlimen Bukit Gantang pada 7 April 2009

Parti/Undi	Jumlah (%)
PAS	21860 (53.3)
UMNO	19071 (46.5)
Bebas	68 (0.2)
Undi sah	40993
Majoriti	2789
Undi rosak	456
Keluar mengundi	75.1%

Ciri-ciri pengundi muda

Pengundi-pengundi muda umumnya berumur di antara 21 hingga 40 tahun. Mereka akan mengisi saluran-saluran pengundian yang akhir atau yang lebih tinggi umpamanya seperti Saluran 4,5,6 dan seterusnya. Namun begitu ada juga kawasan pengundian yang bermula dengan saluran yang lebih tinggi dan bukannya bermula dengan Saluran 1. Di Permatang Pauh, daerah mengundi Jalan Tuna di DUN Seberang Jaya bermula dengan Saluran 6 hingga 10, dan juga di daerah mengundi Tanah Liat Mukim 8 di DUN Permatang Pasir yang bermula dengan saluran 4 hingga 7. Sementara di Kuala Terengganu, daerah mengundi Losong Penglima Perang di DUN Wakaf Mempelan bermula dengan Saluran 3 hingga 5 dan juga di daerah mengundi Tok Ku di DUN Bandar bermula dengan saluran 4 hingga 7. Di Bukit Gantang pula, daerah mengundi Ayer Putih di DUN Kuala Sepetang bermula dengan Saluran 6 dan 7, sementara daerah mengundi Simpang Baru di DUN Changkat Jering bermula dengan Saluran 5 hingga 7. Dan di daerah mengundi Trong Barat dan Permatang Raja di DUN Trong, saluran pengundian bermula dengan Saluran 2 dan 3. Bagi daerah mengundi Bukit Gantang Selatan di DUN yang sama, saluran pengundian bermula dengan Saluran 4 dan 5.

Berdasarkan maklumat yang diperolehi daripada SPR, daerah mengundi terbabit mewakili kawasan pilihan raya yang berlainan. Untuk mengelakkan kekeliruan, saluran mengundi terpaksa diasingkan. Umpamanya, Saluran 1 hingga 4 untuk kawasan pilihan raya A dan Saluran 5 hingga 7 untuk kawasan pilihan raya B. Jadi saluran yang tinggi seperti contoh tersebut, Saluran 5 hingga 7 bagi kawasan pilihan raya B masih menggambarkan kelompok umur yang sama iaitu Saluran 5 dan 6 untuk pengundi yang veteran dan Saluran 7 untuk pengundi yang lebih muda.

Kelompok pengundi muda ini termasuk pengundi yang mengundi buat kali pertama dan lazimnya mereka sedang menuntut di pusat pengajian tinggi ataupun yang baru menamatkan pengajian mereka. Sesuai dengan semangat muda, kelompok pengundi ini sering bersifat agresif dalam mencari maklumat berkaitan dengan perkara-perkara tertentu. Sifat ingin tahu mereka juga agak tinggi dan berusaha untuk mencari dan menganalisis sesuatu maklumat. Mereka juga sentiasa bersikap kritikal, berani dan terbuka dalam menyuarakan pendapat. Mereka memerlukan medan yang bebas tanpa dipengaruhi oleh mana-mana pihak yang berkecenderungan untuk menyekat dan mengikat idea dan pandangan masing-masing. Justeru itu, kelompok ini lebih terdedah kepada media-media baru seperti laman web, web blog, web audio video, rangkaian email serta akhbar-akhbar dalam talian. Mereka tidak memerlukan sebarang kos untuk menyediakan laman-laman web di media baru kerana terdapat syarikat dalam talian yang menyediakan perkhidmatan tersebut secara percuma. Fenomena 'blogosphere' yang bermaksud kemunculan web blog yang mendominasi ruang siber yang menjadi rujukan kepada kelompok pengundi muda. Ia menjadi semakin dominan apabila web blog yang bersifat politik muncul dalam kadar yang tinggi dan mendapat sambutan daripada kelompok pengundi muda ini. Muhamad Nadzri dan Suhaimee (2008) dalam kajian mereka ke atas 193 blog, mendapati web blog politik yang menyebelahi pembangkang mengatasi web blog yang menyokong kerajaan iaitu 59.1% berbanding 14.5%. Hanya 26.4% yang bersifat bebas dan tidak menyebelahi samada pembangkang atau kerajaan. Sementara itu, kebanyakan isu yang dibincangkan adalah berkaitan dengan ketelusan pilihan raya (33.1%), hak asasi, keadilan dan ekonomi (32.5%) rasuah dan kronisma (11.3%). Ini menunjukkan kebanyakan web blog tersebut telah berkempen

untuk menjatuhkan kerajaan dan sekaligus memberikan kelebihan kepada pembangkang. Kerajaan tidak mampu menjelaskan perkara-perkara yang dibangkitkan secara efektif terutamanya di media-media baru dan pengundi muda telah mengambil kesempatan ini untuk memberikan sokongan mereka kepada pihak pembangkang.

Pengundi-pengundi muda ini juga sering membandingkan suasana yang ada dalam negara dengan negara-negara lain. Mereka sering melihat isu berkaitan dengan elemen-elemen demokrasi seperti layanan kepada pembangkang oleh kerajaan, fungsi pembangkang dalam politik, keterbukaan kerajaan, hak asasi manusia serta perjalanan pilihan raya oleh badan yang disifatkan sebagai bebas dan berkecuali. Kelompok pengundi muda ini berharap elemen-elemen tersebut dapat ditingkatkan ataupun dapat menyamai negara-negara yang berhampiran. Kerajaan tidak dapat memberikan jawapan yang baik malah tidak memberikan respon kepada perkara tersebut. Akhirnya mereka tidak ada pilihan lain kecuali memberikan sokongan kepada pembangkang dengan harapan pihak pembangkang dapat memperbaiki keadaan tersebut. Tambahan pula kempen pihak pembangkang dapat menarik perhatian mereka dengan slogan-slogan seperti 'Pakatan Rakyat Menuju Putra Jaya', Harapan Baru Untuk Malaysia, 'Makkal Sakhti', 'Keadilan Untuk Semua' dan 'Ke Arah Negara Kebajikan'.

Sikap kerajaan dan hak rakyat

Pihak kerajaan dilihat masih meneruskan tradisi lama mereka yang menganggap pembangkang sebagai pihak yang memusuhi kerajaan dan tidak harus dilayan. Segala pendapat dan pandangan pembangkang adalah tidak baik dan hanya mencari kesalahan dan kelemahan kerajaan. Kerajaan tidak menganggap pembangkang membawa 'pendapat yang kedua', 'pandangan alternatif' dan konsep 'check and balance' yang seharusnya didengar dan diteliti terlebih dahulu sebelum membuat keputusan. Kerajaan berpendapat rakyat masih terbelenggu dengan konsep 'patron-client', 'personalism-authority', 'authority-position' seperti yang dibincangkan oleh Neher (1994) Hood (1998) dan Kim (1997) sedangkan konsep-konsep ini sudah melewati zaman. Konsep 'patron-client' misalnya, melihat kepada hubungan secara timbal balas, penaung/kerajaan mempunyai kuasa penuh ke atas pelanggan/rakyat dengan menawarkan perlindungan. Sebagai balasan, pelanggan/rakyat akan memberikan sokongan kepada penaung/kerajaan sebagai imbalan balik. Kerajaan menyalurkan pembangunan dan kemajuan kepada rakyat dan sebagai balasan rakyat akan menyokong penuh kerajaan. Sementara itu, konsep 'personalism-authority' lebih melihat kepada kuasa pemerintah yang akan melebihi undang-undang. Kebiasaannya kerajaan/pemerintah akan menguasai negara melalui hubungan 'patron-client' tadi dan akan menentukan arah dan suasana masyarakat serta negara. Pembangkang atau pihak yang menentang kerajaan akan ditekan seterusnya dilemahkan. Mereka akan melaksanakan perkara ini melalui peruntukan undang-undang yang mereka sendiri rangka dan laksanakan. Seterusnya, konsep 'authority-position' lebih melihat kepada kedudukan hirarki pemimpin dalam masyarakat yang dilihat sebagai tinggi dan berpengaruh yang harus dihormati oleh rakyat. Adalah tidak dapat diterima sekiranya rakyat secara terbuka mengkritik pemimpin kerana kritikan tersebut dianggap sebagai kritikan kepada negara. Pemimpin harus disokong kerana mereka membawa kemajuan dan pembangunan kepada negara dan rakyat. Pemimpin juga membawa keharmonian dan sekiranya keharmonian tersebut musnah bermakna pemimpin telah gagal memerintah dengan baik.

Konsep-konsep tersebut dilihat agak eksterim dan ketinggalan zaman. Rakyat dan pengundi sekarang lebih matang dan dapat membezakan tindakan dan pendapat kerajaan. Mereka tidak akan semena-mena menerima sesuatu maklumat tanpa melalui proses penapisan dan penelitian. Maklumat yang diperolehi dari media-media tradisional seperti akhbar-akhbar utama dan televisyen akan dibandingkan dengan maklumat yang mereka perolehi dari media-media baru. Hasilnya mereka lebih percaya kepada maklumat media-media baru yang lebih telus, bebas dan berani melaporkan sesuatu perkara. Umpamanya di Permatang Pauh, media tradisional melaporkan tentang penemuan botol air mineral yang dibalut dengan kertas yang disyaki mengandungi dinamit yang mampu meletup. Setelah itu ditayangkan Unit Pemusnah Bom PDRM yang menggunakan alat kawalan jauh untuk meletupkan bahan tersebut. Namun akhirnya terbukti ia hanya merupakan botol air minuman dan mengandungi beberapa risalah politik sahaja (Mohammad Redzuan et al 2009).

Media-media tradisional juga secara berterusan membesar-besarkan sebarang peristiwa buruk yang berlaku atau diinterpretasikan sebagai tidak baik semasa proses pengundian di Permatang Pauh dengan harapan perhatian pengundi beralih kepada pihak kerajaan dengan mengaitkan segala peristiwa tadi dengan pihak pembangkang. Namun pengundi telah menyedari perkara ini dan terus memilih pihak pembangkang dalam pilihan raya kecil tersebut. Suasana yang hampir sama juga berlaku pada pilihan raya kecil di Kuala Terengganu. Pihak kerajaan memaparkan tentang kejayaan mereka memajukan Terengganu umpamanya menyumbangkan atap baru kepada penduduk, subsidi kerajaan kepada harga minyak, pembinaan rumah PPRT dan pemberian komputer riba kepada murid sekolah rendah. Sebaliknya rakyat Terengganu tidak mendapat sebarang faedah daripada projek-projek yang lebih besar seperti projek Piala Monsun, Taman Tamadun Islam dan Masjid Kristal (Mohammad Redzuan 2009). Segala maklumat tentang perkara tersebut boleh di dapati secara on-line dan pengundi lebih percayakan kepada laporan secara on-line berbanding laporan dalam media tradisional. Hasilnya rakyat dan pengundi terus memihak kepada pembangkang dalam ketiga-tiga pilihan raya kecil ini.

Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian di PRK Permatang Pauh, Kuala Terengganu dan Bukit Gantang

Saluran 1 dan 2 umumnya mewakili pengundi-pengundi veteran dan saluran pertengahan seperti Saluran 3 dan 4 akan mewakili pengundi dalam umur pertengahan dan saluran yang akhir seperti Saluran 5 dan 6 akan mewakili pengundi-pengundi muda. Corak pengundian berdasarkan saluran di kedua-dua kawasan pilihan raya menunjukkan pola yang menarik (Jadual 4). Di Permatang Pauh, pengundi yang lebih berumur telah memberikan lebih sokongan kepada PKR berbanding UMNO dengan perbezaan 22.8% dan 31% masing-masing di Saluran 1 dan 2. Pola yang sama juga dapat dilihat di saluran-saluran lain termasuk saluran pengundi muda yang memberikan kelebihan kepada PKR sebanyak 42.5% dan 39.6% masing-masing di Saluran 4 dan 5. Dan ternyata pengundi-pengundi muda telah memberikan sokongan yang paling tinggi kepada PKR iaitu 71.2% di Saluran 4 dan 69.7% di Saluran 5. Manakala UMNO menerima sokongan terendah iaitu 28.7% dan 30.1% masing-masing di Saluran 4 dan 5. Perbezaan sokongan antara PKR dan UMNO juga semakin melebar apabila saluran pengundian semakin menaik. Ini membawa maksud pengundi-pengundi muda di Permatang Pauh telah menyatakan sokongan yang padu kepada PKR dan sebaliknya hanya memberikan sokongan paling minima kepada UMNO.

Keputusan pilihan raya kecil di Kuala Terengganu juga memperlihatkan pola yang hampir sama kecuali pertandingan yang agak sengit di antara UMNO dan PAS. Pola pengundian di antara saluran masih memperlihatkan corak yang sama, agak sengit di saluran awal dan semakin kurang sengit di saluran yang lebih tinggi. Pengundi-pengundi veteran di Saluran 1 dan 2 telah menetapkan pendirian mereka dan hanya menyokong parti yang mereka dokongi yang memperlihatkan pertentangan yang agak sengit dengan perbezaan sokongan antara UMNO dan PAS masing-masing 0.9% dan 6.2% di Saluran 1 dan 2. Pengundi-pengundi muda dan peringkat pertengahan di Saluran 3,4 dan 5 telah memberikan undi yang tinggi kepada PAS dengan masing-masing 54.3%, 53.2% dan 53.1% sokongan berbanding dengan saluran-saluran awal. Agak berbeza dengan sokongan kepada UMNO yang mencatatkan corak yang semakin menurun, 45.5% di Saluran 3, 46.5% di Saluran 4 dan 5 berbanding dengan 50.2% di saluran 1 dan 46.7% di Saluran 2. Saluran pengundian paling muda iaitu Saluran 6 memperlihatkan corak yang agak berbeza. Pengundi muda di saluran ini hanya mencatatkan 51.9% sokongan kepada PAS dan 47.7% sokongan kepada UMNO. Sokongan kepada PAS agak rendah berbanding saluran-saluran sebelumnya dan sokongan kepada UMNO agak tinggi jika dibandingkan dengan saluran-saluran sebelumnya. Walau bagaimanapun, kadar keluar mengundi yang rendah di Saluran 6 iaitu 71.9% berbanding 79.9% di Saluran 1, 83.6% di Saluran 2 dan 78.1% di Saluran 3 dapat menjelaskan keadaan ini (Amer Saifude 2009b). Pengundi-pengundi muda di Kuala Terengganu masih memberikan lebih sokongan kepada PAS berbanding pengundi yang lebih berumur dan sebaliknya pengundi muda kurang memberikan sokongan kepada UMNO berbanding pengundi-pengundi yang lebih berumur.

Jadual 4: Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian (%)

Parlimen/Parti Saluran	Permatang Pauh			Kuala Terengganu			Bukit Gantang		
	PKR	UMNO	Beza	PAS	UMNO	Beza	PAS	UMNO	Beza
Saluran 1	61.1	38.3	22.8	49.3	50.2	0.9	47.3	50.8	3.5
Saluran 2	65.4	34.4	31.0	52.9	46.7	6.2	50.2	48.7	1.5
Saluran 3	69.4	30.5	38.9	54.3	45.5	8.8	56.6	42.4	14.2
Saluran 4	71.2	28.7	42.5	53.2	46.5	6.7	59.3	39.9	19.4
Saluran 5	69.7	30.1	39.6	53.1	46.5	6.5	57.9	41.2	16.7
Saluran 6	-	-	-	51.9	47.7	4.2	65.8	33.2	32.6

Sementara itu, pengundian di Bukit Gantang menunjukkan sedikit perbezaan berbanding dua pilihan raya kecil tersebut. Di saluran-saluran awal (Saluran 1 dan 2) berlaku pertandingan yang agak sengit antara UMNO dan PAS. Perbezaan peratusan sokongan yang kecil (3.5% dan 1.5% masing-masing di Saluran 1 dan 2) menunjukkan pengundi-pengundi veteran di Bukit Gantang memberikan sokongan yang kuat kepada UMNO dan PAS. Mereka juga telah membuat pendirian awal dan memberikan komitmen yang tinggi kepada parti-parti yang mereka dokongi. Manakala dalam saluran-saluran terkemudian, perbezaan sokongan antara UMNO dan PAS semakin melebar dengan perbezaan yang tertinggi 32.6% di Saluran 6 yang merupakan saluran pengundi-pengundi yang paling muda. Fenomena yang sama juga berlaku di saluran pengundi umur pertengahan

(Saluran 3 dan 4) yang turut menyaksikan pertandingan yang kurang sengit antara kedua-dua parti. Ini menunjukkan pengundi-pengundi di peringkat umur pertengahan dan muda cenderung kepada satu parti tertentu manakala sokongan kepada parti pesaing agak berkurangan. Di kesemua saluran (kecuali Saluran 1), PAS telah mengatasi UMNO dengan sokongan tertinggi di Saluran 6 (65.8%) dan terendah di Saluran 1 dengan 47.3%. Manakala di Saluran 1, UMNO mengatasi PAS apabila memperolehi 50.8% undi berbanding 47.3% sokongan yang PAS perolehi. Secara keseluruhannya, PAS mengatasi UMNO hampir di setiap saluran pengundian.

Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian di DUN pada PRK Permatang Pauh

Untuk melihat lebih terperinci pola sokongan pengundi muda di kawasan pengundian terbabit, analisa sokongan berdasarkan saluran di DUN diteliti. Analisis ini masih memperlihatkan pola yang sama iaitu kelompok pengundi muda masih lagi memberikan sokongan yang tinggi kepada PKR dan sebaliknya tidak memberikan sokongan yang padu kepada calon UMNO (Jadual 5).

Jadual 5: Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian di DUN (%)

DUN/Saluran	Seberang Jaya		Permatang Pasir		Penanti	
	PKR	UMNO	PKR	UMNO	PKR	UMNO
Saluran 1	55.7	43.3	66.2	33.3	61.3	38.1
Saluran 2	60.0	39.8	71.7	28.1	64.8	35.0
Saluran 3	63.3	36.6	75.7	24.2	69.8	30.0
Saluran 4	68.1	31.7	76.1	23.8	67.9	32.0
Saluran 5	69.4	30.3	73.9	26.0	52.4	47.6

Di DUN Seberang Jaya, pengundi-pengundi muda yang berada di Saluran 4 dan 5 telah memberikan sokongan yang tertinggi kepada PKR iaitu 68.1% dan 69.4% masing-masing. Ia bertentangan dengan sokongan yang mereka berikan kepada UMNO, apabila mencatatkan 31.7% dan 30.3% masing-masing di Saluran 4 dan 5. Sokongan yang mereka berikan kepada PKR adalah yang tertinggi di antara saluran sementara sokongan kepada UMNO adalah paling rendah berbanding saluran-saluran yang lain. Fenomena yang lebih kurang sama juga berlaku di DUN Permatang Pasir. PKR mendapat sokongan yang tertinggi di Saluran 4 yang mencatatkan 76.1% manakala UMNO mencatatkan sokongan yang paling rendah iaitu 23.8%. Namun begitu, di Saluran 6, PKR mendapat 73.9% sokongan dan UMNO memperolehi 26% sokongan. Walaupun agak rendah berbanding Saluran 3 bagi PKR, tetapi ia tetap mengatasi jumlah sokongan yang PKR raih di Saluran 1 dan 2. Begitu juga untuk UMNO, walaupun ia agak tinggi berbanding Saluran 3 dan 4 tetapi masih rendah jika dilihat dengan Saluran 1 dan 2. Fenomena di DUN Penanti hampir sama dengan DUN Permatang Pasir. Pengundi muda di Saluran 4 masih lagi memberikan sokongan yang agak tinggi kepada PKR dengan 67.9% berbanding dengan sokongan yang rendah kepada UMNO dengan 32% undi. Walau bagaimanapun, sokongan pengundi

muda di Saluran 5 kepada PKR merosot kepada 52.4% dan sebaliknya meningkat untuk UMNO kepada 47.6%. Secara keseluruhan, pengundi-pengundi muda Saluran 4 dan 5 telah memberikan sokongan yang agak signifikan kepada PKR yang membantu parti ini menang dalam pilihan raya di Permatang Pauh. Sebaliknya mereka tidak memberikan sokongan yang besar kepada UMNO yang menyebabkan UMNO kalah dalam pilihan raya kecil ini.

Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian di DUN pada PRK Kuala Terengganu

Analisis berikut masih melihat kepada pola pengundian saluran di DUN. Terdapat 4 DUN dalam kawasan parlimen Kuala Terengganu. Pola pengundiannya agak pelbagai berdasarkan DUN dan agak berbeza berbanding dengan Permatang Pauh (Jadual 6).

Di DUN Wakaf Mempelam, sokongan kepada PAS semakin meningkat apabila saluran semakin tinggi dengan yang tertinggi (58.6%) di Saluran 3 dan semakin menurun di Saluran 4 dan meningkat balik di Saluran 5 dan 6. Fenomena yang sama juga berlaku kepada UMNO apabila tinggi di saluran-saluran awal sehingga mencapai maksima pada Saluran 4 tetapi menurun balik pada Saluran 5 dan 6. Namun begitu, ia masih lagi menggambarkan pengundi-pengundi muda di Saluran 5 dan 6 masih memberikan sokongan yang tertinggi kepada PAS manakala pengundi-pengundi muda di saluran yang sama tidak memberikan sokongan yang agak bermakna kepada UMNO.

Jadual 6: Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian di DUN (%)

DUN/Saluran	Wakaf Mempelam		Bandar		Ladang		Batu Buruk	
	PAS	UMNO	PAS	UMNO	PAS	UMNO	PAS	UMNO
Saluran 1	52.5	47.1	47.3	52.6	48.7	50.7	48.1	51.4
Saluran 2	56.5	43.2	52.3	47.5	48.2	51.4	52.5	47.2
Saluran 3	58.6	41.2	52.8	46.9	53.1	46.8	52.3	47.3
Saluran 4	54.0	45.7	47.6	52.1	54.7	45.1	56.5	43.2
Saluran 5	55.9	43.7	46.7	53.0	54.7	44.8	53.5	46.3
Saluran 6	57.1	42.3	-	-	45.4	54.4	-	-

Bagi DUN Bandar, sokongan kepada PAS memuncak di Saluran 2 dan 3, dan semakin menurun di Saluran 4 dan 5. Keadaan sebaliknya berlaku kepada UMNO apabila sokongannya semakin meningkat di saluran-saluran yang terkemudian dan paling tinggi di Saluran 5 dengan 53%. Pertandingan antara PAS dan UMNO juga agak sengit di DUN ini yang menyaksikan UMNO menang di Saluran 1, 4 dan 5. Manakala PAS hanya menang di Saluran 2 dan 3. Pengundi-pengundi muda di Saluran 4 dan 5 lebih memihak kepada UMNO berbanding PAS di kawasan DUN ini. Kawasan ini juga mempunyai majoriti pengundi Cina dan ia menguatkan pandangan yang mengatakan pengundi Cina lebih memihak kepada UMNO berbanding PAS dalam pilihan raya kecil ini. Pengundi-

pengundi muda di Saluran 4 dan 5 DUN Bandar mencatatkan kadar keluar mengundi yang rendah. Di Saluran 4, etnik Melayu merangkumi 54.6% pengundi dan etnik Cina membentuk 44.8% daripada keseluruhan pengundi. Angka ini mencadangkan pengundi-pengundi muda Melayu dan Cina di Saluran 4 DUN ini kurang keluar mengundi pada pilihan raya kecil tersebut. Keadaan ini lebih serius di Saluran 5 DUN yang sama. Etnik Cina adalah majoriti di saluran ini apabila merangkumi 52.6% daripada keseluruhan pengundi manakala etnik Melayu juga mempunyai komposisi yang tinggi iaitu 47.2%. Ia juga mencadangkan kedua-dua kelompok pengundi muda Melayu dan Cina di saluran ini kurang keluar mengundi dalam pilihan raya kecil ini.

Sementara itu di DUN Ladang, sokongan kepada PAS semakin meningkat apabila saluran pengundian semakin tinggi kecuali di Saluran 6 dengan sokongan maksima pada 54.7% di Saluran 4 dan 5. Tanpa di duga, sokongan kepada PAS merosot kepada 45.4% di Saluran 6. Fenomena yang hampir sama juga berlaku kepada UMNO. Sokongan kepada UMNO semakin menurun apabila saluran pengundian semakin tinggi hingga ke tahap paling rendah pada 44.8% di Saluran 5. Setelah itu, sokongan kepada UMNO meningkat kepada 54.4% di saluran paling akhir iaitu Saluran 6. Keadaan ini berlaku berkemungkinan di sebabkan oleh kadar keluar mengundi yang rendah di saluran tersebut. Pengundi muda di Saluran 6 di DUN ini mencatatkan kadar keluar mengundi yang agak rendah iaitu 68.2% (Amer Saifude 2009b). Etnik Melayu adalah majoriti dalam saluran ini dengan merangkumi 89.4% berbanding 10.6% etnik Cina. Bermungkinan ini menunjukkan golongan muda etnik Melayu amat kurang keluar mengundi dalam pilihan raya ini. Berdasarkan analisis ini, kelompok pengundi muda Melayu dan Cina tidak menunjukkan minat untuk mengundi sekurang-kurangnya di Saluran 4 dan 5 DUN Bandar serta Saluran 6 DUN Ladang. Beberapa faktor dikaitkan dengan perkara ini antaranya pengundi muda etnik Cina yang berada di luar Terengganu tidak pulang mengundi kerana perayaan Tahun Baru Cina akan menjelang tiba dua minggu selepas daripada pilihan raya kecil tersebut. Disebabkan faktor masa dan kos, pengundi muda etnik Cina tidak pulang mengundi pada pilihan raya tersebut. Bagi pengundi muda etnik Melayu pula, ramai yang tidak pulang mengundi kerana tidak ada pihak (khususnya parti politik) yang menguruskan kepulangan mereka untuk mengundi dengan cara yang lebih tersusun. Semasa kajian lapangan dijalankan (17 Januari 2009), terdapat responden yang melaporkan rakan-rakan mereka tidak balik kerana tidak mendapat imbuhan daripada parti politik yang berkepentingan dan ada yang tidak mendapat sepenuhnya imbuhan yang dijanjikan walaupun mereka balik mengundi. Oleh itu, mereka menasihatkan rakan mereka yang lain supaya tidak perlu balik mengundi pada pilihan raya tersebut.

Di DUN Batu Buruk pula, sokongan kepada PAS semakin meningkat apabila saluran pengundian semakin tinggi dan mencapai tahap maksima pada 56.5% di Saluran 4. Namun begitu ia menurun kepada 53.5% di Saluran 5. Bagi UMNO pula, sokongan kepada mereka semakin menurun apabila saluran pengundian semakin meningkat. Ia berada pada tahap yang paling minima iaitu 43.2% di Saluran 4. Tetapi sokongannya meningkat kepada 46.3% di Saluran 5. Secara keseluruhannya, walaupun sokongan pengundi muda semakin menurun kepada PAS di setiap DUN kecuali DUN Wakaf Mempelam, tetapi sokongan mereka amat signifikan kepada kemenangan PAS dalam pilihan raya kecil ini. Dan ternyata kelompok pengundi muda ini masih memberikan sokongan yang tinggi kepada PAS berbanding sokongan mereka kepada UMNO.

Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian di DUN pada PRK Bukit Gantang

Analisis berikutnya melihat kepada sokongan yang diperolehi oleh UMNO dan PAS di setiap saluran pengundian di DUN-DUN dalam parlimen Bukit Gantang. Ia masih meneruskan pola pengundian yang berlaku di Permatang Pauh dan Kuala Terengganu apabila kelompok pengundi muda masih memberikan sokongan yang kuat kepada parti pembangkang (PAS) berbanding parti pemerintah, iaitu UMNO (Jadual 7).

Jadual 7: Sokongan kepada parti berdasarkan saluran pengundian di DUN Parlimen Bukit Gantang (%)

Saluran/DUN	Kuala Sepetang		Changkat Jering		Trong	
	PAS	UMNO	PAS	UMNO	PAS	UMNO
Saluran 1	50.3	49.3	48.2	51.6	48.1	51.6
Saluran 2	56.3	43.7	50.7	49.3	50.8	49.2
Saluran 3	59.5	40.4	58	41.8	57.1	42.8
Saluran 4	62.4	37.5	59.6	40.3	59.7	40.2
Saluran 5	60.7	39.2	57	42.9	58.4	41.5
Saluran 6	81.4	18.3	58.3	41.8	66.4	33.6

Di DUN Kuala Sepetang, PAS telah mengatasi UMNO di setiap saluran dan hanya di Saluran 1 pertandingan yang agak sengit berlaku sementara di saluran-saluran lain, PAS mengalahkan UMNO dengan agak selesa. Sokongan tertinggi yang diperolehi PAS adalah 81.4% di Saluran 6 sementara sokongan tertinggi UMNO adalah 49.3% di Saluran 1. PAS mendapat undi terendah 50.3% di Saluran 1 dan UMNO meraih undi terendah sebanyak 18.3% di Saluran 6. Di Changkat Jering pula, PAS masih lagi mengatasi UMNO hampir di setiap saluran kecuali Saluran 1. Di Saluran 1, PAS memperolehi sokongan 48.2% berbanding 51.6% yang diperolehi oleh UMNO. Sokongan tertinggi yang PAS perolehi adalah 59.6% di Saluran 4, berbanding UMNO yang mendapat sokongan tertinggi 51.6% di Saluran 1. PAS mendapat sokongan terendah di Saluran 1 manakala UMNO mendapat sokongan terendah 40.3% di Saluran 4. Sementara di Trong pula, fenomena yang hampir sama berlaku apabila PAS mengatasi UMNO hampir di setiap saluran pengundian kecuali Saluran 1. PAS mendapat 48.1% sokongan manakala UMNO memperolehi 51.6% sokongan di Saluran 1. Sokongan tertinggi yang PAS perolehi adalah 66.4% di Saluran 6, manakala UMNO mendapat undian paling banyak di Saluran 1. PAS mendapat sokongan terendah di Saluran 1 manakala UMNO memperolehi sokongan paling minima 33.6% di Saluran 6.

UMNO memperolehi sokongan yang agak besar di DUN Changkat Jering dan Trong berbanding Kuala Sepetang. Prestasi UMNO di DUN Kuala Sepetang terutamanya di Saluran 4,5 dan 6 agak rendah (di bawah 40%) menunjukkan pengundi muda kawasan ini tidak menyokong UMNO sebaliknya memberikan sokongan padu kepada PAS. Sebahagian besar sokongan kepada UMNO disumbangkan oleh pengundi-pengundi veteran di Saluran 1 dan 2 terutamanya di DUN Changkat Jering dan Trong (sekitar

49-51%). Keadaan sebaliknya berlaku kepada PAS apabila pengundi yang lebih muda ternyata memberikan sokongan tinggi terutamanya di DUN Kuala Sepetang dengan sokongan sekitar 60-81% berbanding Changkat Jering (sokongan sekitar 57-59%) dan Trong (sokongan sekitar 58-66%). Manakala pengundi veteran di Saluran 1 dan 2 juga masih memberikan sokongan yang signifikan kepada PAS apabila mengumpul sokongan antara 48-56% di kesemua DUN dalam parlimen Bukit Gantang ini. PAS mendapat sokongan semua peringkat umur terutamanya pengundi muda manakala UMNO hanya bergantung kepada pengundi veteran sahaja dan ini yang membezakan kedua-dua parti. Dengan perbezaan ini PAS telah menang dalam pilihan raya kecil ini.

Analisis korelasi antara sokongan kepada parti dengan komposisi kaum di Permatang Pauh

Korelasi adalah analisa untuk menghuraikan kekuatan dan arah hubungan di antara dua parameter yang telah dipilih (Brace, Kemp dan Snelgar 2003). Sekiranya dua parameter tersebut berhubung kait di antara satu sama lain, nilai yang di dapati akan menunjukkan tanda signifikan. Signifikan melambangkan wujud hubungan yang penting di antara dua parameter dan adalah mustahak untuk dihuraikan perhubungan tersebut. Manakala tanda positif membawa maksud kedua-dua parameter bergerak sehaluan umpamanya pertambahan dalam parameter A akan diikuti dengan kenaikan dalam parameter B. Tanda negatif pula bererti kedua-dua parameter bergerak dalam haluan yang bertentangan, pertambahan dalam parameter A akan diikuti dengan pengurangan dalam parameter B. Manakala nilai angka yang di dapati adalah melambangkan kekuatan perhubungan antara dua parameter yang dinilai. Semakin nilai tersebut menghampiri 1, bermakna perhubungan tersebut semakin kuat manakala sekiranya nilai tersebut semakin jauh daripada 1, ia membawa maksud perhubungan antara dua parameter tersebut semakin lemah. Nilai yang berada di antara 0.10 hingga 0.29 sering dirujuk sebagai perhubungan yang lemah, 0.30 hingga 0.49 sebagai sederhana dan nilai berada di antara 0.50 hingga 1.0 dikatakan mempunyai hubungan yang kuat tanpa mengambilkira nilai yang positif atau negatif (Pallant 2001).

Dua parameter yang dipilih untuk melaksanakan analisis korelasi ini adalah sokongan kepada parti yang bertanding dan komposisi kaum yang terdapat dalam kawasan pengundian. Adakah dua parameter ini saling berhubung di antara satu sama lain, adakah komposisi kaum dalam kawasan pengundian akan mempengaruhi sokongan yang diperolehi oleh PKR dan UMNO di Permatang Pauh atau PAS dan UMNO di Kuala Terengganu ataupun PAS dan UMNO di Bukit Gantang ?. Jadual 8 cuba menjelaskan fenomena yang berlaku di Permatang Pauh.

Di Saluran 1, kedua-dua etnik Melayu dan Cina membentuk hubungan signifikan yang positif dan negatif dengan sokongan yang diberikan kepada PKR dan UMNO. Sementara etnik India tidak menunjukkan sebarang bentuk hubungan yang signifikan. Bagi PKR, orang Melayu menunjukkan hubungan signifikan negatif yang bermaksud semakin ramai orang Melayu dalam sesebuah kawasan pilihan raya maka sokongan kepada PKR semakin menurun. Sebaliknya apabila semakin ramai orang Cina maka sokongan kepada PKR semakin bertambah. Bagi UMNO pula, komposisi orang Melayu dalam kawasan pilihan raya berhubung signifikan positif dengan sokongan yang mereka raih. Ini bermakna semakin ramai orang Melayu dalam kawasan pilihan raya akan diikuti dengan sokongan yang bertambah kepada UMNO. Bagi orang Cina pula, hubungan yang negatif

bermaksud semakin ramai orang Cina di sesebuah kawasan pilihan raya maka sokongan kepada UMNO akan menurun.

Jadual 8: Korelasi antara sokongan kepada parti dan komposisi etnik mengikut saluran pengundian dalam parlimen Permatang Pauh pada pilihan raya kecil 26 Ogos 2008 (%)

Saluran	PKR			UMNO		
	Melayu	Cina	India	Melayu	Cina	India
Saluran 1	-0.74**	0.78**	0.05	0.73**	-0.78**	-0.04
Saluran 2	0.17	0.65**	0.16	0.82**	-0.42*	0.18
Saluran 3	0.32	0.60**	0.09	0.81**	-0.42*	0.27
Saluran 4	0.80**	0.64**	0.34	0.92**	0.17	0.29
Saluran 5	0.89**	0.75**	0.62**	0.93**	0.57**	0.26**

** signifikan pada $p=0.01$

* signifikan pada $p=0.05$

Sementara di Saluran 2, hanya etnik Cina yang berhubungan signifikan positif dengan sokongan yang diperolehi oleh PKR. Etnik Melayu dan India tidak membentuk hubungan yang signifikan dengan sokongan kepada PKR. Semakin ramai orang Cina dalam kawasan pilihan raya maka sokongan kepada PKR juga bertambah. Untuk UMNO pula, kedua-dua etnik Melayu dan Cina membentuk hubungan signifikan yang positif dan negatif dengan sokongan yang mereka raih. Orang Melayu berhubungan secara positif dengan sokongan yang UMNO perolehi, semakin ramai orang Melayu akan diikuti dengan sokongan yang bertambah kepada UMNO. Bagi etnik Cina pula, hubungan yang negatif bermakna semakin ramai orang Cina dalam kawasan pilihan raya maka sokongan kepada UMNO semakin berkurangan.

Fenomena yang hampir sama berlaku di Saluran 3. Etnik Cina masih lagi membentuk hubungan signifikan yang positif dengan sokongan yang dikumpul oleh PKR. Namun tidak demikian bagi etnik Melayu dan India yang tidak menampakkan sebarang hubungan yang signifikan. Apabila semakin bertumpu etnik Cina dalam kawasan pilihan raya, sokongan kepada PKR juga bertambah. Sokongan kepada UMNO masih lagi menunjukkan pola yang sama. Orang Melayu berhubungan signifikan yang positif dengan sokongan kepada UMNO sebaliknya orang Cina berhubungan signifikan yang negatif. Semakin ramai orang Melayu dalam kawasan pilihan raya, sokongan kepada UMNO meningkat. Dan sebaliknya, semakin ramai orang Cina tetapi sokongan kepada UMNO semakin berkurangan.

Sementara itu di Saluran 4, terdapat pola pengundian yang agak menarik. Sokongan etnik Melayu dan Cina berkorelasi secara signifikan yang positif dengan sokongan yang PKR raih dalam pilihan raya. Semakin bertumpu kedua-dua etnik dalam kawasan pilihan raya maka sokongan kepada PKR semakin tinggi. Namun bagi UMNO, hanya etnik Melayu yang berkorelasi signifikan positif dengan sokongan undi yang mereka perolehi dalam pilihan raya. Apabila komposisi orang Melayu semakin meningkat dalam kawasan pilihan raya maka sokongan kepada UMNO turut bertambah. Sementara komposisi

etnik Cina dan India tidak memberikan apa-apa kesan kepada sokongan yang UMNO raih dalam pilihan raya.

Pola pengundian di saluran terakhir iaitu Saluran 5 paling menarik perhatian. Kesemua etnik, Melayu, Cina dan India menunjukkan hubungan signifikan yang positif kepada sokongan yang PKR dan UMNO perolehi dalam pilhan raya kecil tersebut. Semakin bertambah komposisi etnik Melayu, Cina dan India dalam kawasan pilihan raya maka semakin tinggi sokongan undi yang PKR dan UMNO raih dalam pilihan raya tersebut. Analisis ini juga menggambarkan pengundi-pengundi dalam Saluran 5 ini memainkan peranan yang aktif dalam memberikan sokongan kepada parti-parti pilihan mereka.

Bagi PKR, komposisi etnik Cina dalam semua saluran (Saluran 1-5) memainkan peranan besar bagi kemenangan mereka dalam pilihan raya ini. Komposisi etnik Cina di semua saluran membentuk hubungan signifikan yang positif dengan sokongan yang PKR perolehi. Sokongan yang tertinggi diperolehi di Saluran 1 (0.78) dan Saluran 5 (0.75) sementara paling rendah di Saluran 3 (0.60). Hanya komposisi pengundi Melayu di Saluran 4 (0.8) dan 5 (0.89) memberikan sokongan padu kepada PKR. Fenomena sebaliknya berlaku kepada UMNO. UMNO masih bergantung kepada komposisi pengundi Melayu yang telah memberikan undi kepada mereka. Namun ia tidak cukup kuat untuk memberikan kemenangan kepada UMNO dalam pilihan raya ini. Komposisi pengundi Melayu di setiap saluran memberikan undi yang agak baik kepada UMNO dengan yang tertinggi di Saluran 5 (0.93). Hanya komposisi pengundi Cina di Saluran 5 yang memberikan sokongan positif kepada UMNO sementara di saluran lain komposisi pengundi Cina tidak menyokong UMNO. Ini menyumbang kepada kekalahan UMNO dalam pilihan raya ini. Analisis ini juga mencadangkan pengundi-pengundi muda di Saluran 5 lebih memberikan sokongan mereka kepada PKR berbanding UMNO.

Analisis korelasi antara sokongan kepada parti dengan komposisi kaum di Kuala Terengganu

Di Kuala Terengganu, pada Saluran 1, kesemua komposisi etnik Melayu, Cina dan India menunjukkan hubungan yang signifikan dengan sokongan kepada PAS dan UMNO (Jadual 9). Namun begitu, hanya etnik Melayu yang berkorelasi secara positif dengan sokongan yang diperolehi oleh PAS manakala etnik Cina dan India berkorelasi secara negatif dengan PAS. Semakin tinggi komposisi etnik Melayu dalam Saluran 1 maka semakin tinggi sokongan yang diperolehi oleh PAS. Dan sebaliknya bagi etnik Cina dan India apabila mereka semakin ramai dalam Saluran 1 maka sokongan kepada PAS berkurangan. Bagi UMNO, etnik Melayu berkorelasi secara negatif dengan sokongan yang diperolehinya. Semakin ramai etnik Melayu dalam Saluran 1, semakin berkurangan sokongan yang diperolehi oleh UMNO. Sementara etnik Cina dan India berkorelasi secara positif dengan sokongan yang UMNO perolehi yang mencadangkan semakin ramai etnik tersebut dalam Saluran 1 maka semakin tinggi sokongan yang UMNO perolehi. Ia juga membawa maksud kemenangan UMNO di Saluran 1 lebih disumbangkan oleh sokongan etnik Cina dan India berbanding etnik Melayu.

Pola yang sama boleh dilihat dalam pengundian di Saluran 2. Hanya komposisi orang Melayu yang berkorelasi secara positif dengan sokongan yang diperolehi oleh PAS sementara komposisi orang Cina dan India berkorelasi secara positif dengan undi yang diperolehi oleh UMNO. Walaubagaimana pun, PAS mendapat lebih banyak sokongan

berbanding UMNO di Saluran 2 dan sokongan etnik Cina dan India tidak cukup kuat untuk menyumbang kemenangan kepada UMNO.

Pola pengundian di Saluran 3 agak berlainan dengan saluran-saluran sebelumnya. Hanya etnik Melayu yang membentuk hubungan signifikan dan positif dengan sokongan yang diperolehi oleh PAS. Sementara komposisi etnik Cina dan India tidak membentuk sebarang hubungan dengan sokongan yang diperolehi oleh PAS. PAS bergantung sepenuhnya kepada sokongan orang Melayu di saluran ini. Bagi UMNO pula, ketiga-tiga etnik Melayu, Cina dan India berkorelasi secara positif dan signifikan dengan sokongan yang mereka perolehi. Semakin bertumpu orang Melayu, Cina dan India dalam saluran ini maka sokongan kepada UMNO juga meningkat. Di antara ketiga-tiga etnik ini, komposisi orang Melayu paling penting kepada sokongan UMNO. Namun begitu, ia tidak cukup kuat untuk memberikan kemenangan kepada UMNO malah PAS menang dengan agak besar di saluran ini.

Jadual 9: Korelasi antara sokongan kepada parti dan komposisi etnik mengikut saluran pengundian dalam parlimen Kuala Terengganu pada pilihan raya kecil 17 Januari 2009 (%)

Saluran	PAS			UMNO		
	Melayu	Cina	India	Melayu	Cina	India
Saluran 1	0.43**	-0.57**	-0.53**	-0.43**	0.59**	0.53**
Saluran 2	0.54**	-0.53**	-0.41*	-0.54**	0.53**	0.40*
Saluran 3	0.74**	-0.05	0.00	0.44**	0.39*	0.34*
Saluran 4	0.85**	0.20	0.10	0.76**	0.47**	0.31
Saluran 5	0.87**	0.38*	0.61**	0.84**	0.48**	0.69**
Saluran 6	0.99**	0.60**	-	0.98**	0.78**	-

** signifikan pada $p=0.01$, *signifikan pada $p=0.05$

Saluran 4 juga menunjukkan pola yang hampir sama dengan Saluran 3. Hanya komposisi orang Melayu yang membentuk hubungan signifikan dan positif dengan sokongan yang PAS perolehi. Sementara etnik Cina dan India tidak membentuk sebarang hubungan dengan undi yang dimenangi oleh PAS. Di pihak UMNO juga membentuk pola yang hampir sama, etnik Melayu dan Cina membentuk hubungan yang signifikan dan positif dengan sokongan yang UMNO perolehi tetapi etnik India tidak mempunyai sebarang hubungan dengan sokongan kepada UMNO dalam saluran ini. Orang Melayu lebih penting berbanding orang Cina yang menyumbang kemenangan UMNO tetapi ia masih tidak membantu UMNO mengalahkan PAS. Ternyata komposisi orang Melayu lebih memberikan kelebihan kepada PAS apabila PAS mampu mengalahkan UMNO dalam Saluran 4.

Sementara itu, pola pengundian di Saluran 5 menunjukkan kesemua etnik Melayu, Cina dan India membentuk hubungan signifikan dan positif kepada PAS dan UMNO. Ini menunjukkan kesemua etnik ini penting kepada sokongan yang kedua-dua parti perolehi dalam pilihan raya ini. Komposisi orang Melayu lebih penting kepada sokongan PAS dan

sebaliknya komposisi orang Cina lebih menyumbangkan kepada sokongan UMNO. Pola ini berterusan di Saluran 6, kedua-dua etnik Melayu dan Cina membentuk hubungan signifikan yang positif dengan sokongan yang PAS dan UMNO perolehi. Orang Melayu masih lagi penting kepada sokongan PAS berbanding UMNO dan sebaliknya orang Cina penting kepada sokongan UMNO berbanding PAS.

Analisis ini juga memperlihatkan komposisi orang Melayu paling penting kepada sokongan yang PAS perolehi di setiap saluran. Semakin tinggi saluran yang bermakna komposisi pengundi yang lebih muda semakin kuat hubungan di antara komposisi orang Melayu di saluran pengundian dengan sokongan yang PAS perolehi. Hubungan tersebut hampir sempurna di Saluran 6 yang menunjukkan nilai 0.99 (apabila nilai bersamaan dengan 1 maka hubungan tersebut disifatkan paling bermakna iaitu kenaikan satu unit akan diikuti dengan pertambahan satu unit juga). Bagi etnik Cina pula, mereka berkorelasi secara negatif dengan sokongan kepada PAS di Saluran 1 dan 2 tetapi sebaliknya secara positif di Saluran 5 dan 6. Ini mencadangkan, pengundi etnik Cina yang lebih muda menyumbangkan kepada sokongan yang PAS perolehi berbanding pengundi etnik Cina yang lebih berumur. Fenomena yang sama berlaku juga kepada pengundi etnik India yang lebih muda apabila mereka juga memberikan sokongan kepada PAS berbanding kelompok yang lebih berumur. PAS ternyata bergantung kepada orang Melayu yang memberikan sokongan tinggi kepada mereka dan PAS juga semakin mendapat sokongan pengundi muda di kalangan orang Cina dan India. Rangkuman sokongan ini dilihat sebagai faktor penyumbang kepada kemenangan PAS dalam pilihan raya kecil ini.

Sementara itu bagi UMNO, mereka lebih bergantung kepada komposisi etnik Cina yang lebih banyak menyumbangkan sokongan kepada mereka apabila nilai yang catatkan sentiasa signifikan dan positif di setiap saluran pengundian. Agak tinggi di Saluran 1 dan 2, menurun sedikit di saluran 3, 4 dan 5 tetapi mencapai tahap maksima di Saluran 6. Namun begitu disebabkan kawasan parlimen Kuala Terengganu adalah majoriti Melayu, sokongan orang Cina kepada UMNO tidak menyumbangkan kepada kemenangan UMNO dalam pilihan raya kecil ini. Bagi orang Melayu pula, pengundi-pengundi yang lebih berumur di Saluran 1 dan 2 tidak memberikan kelebihan kepada UMNO tetapi pengundi yang lebih muda di Saluran 3,4,5 dan 6 memberikan sumbangan yang bermakna kepada sokongan UMNO. Namun begitu ia agak rendah berbanding sokongan kepada PAS dan ini menyebabkan UMNO tidak mampu menewaskan PAS. Seterusnya etnik India juga menunjukkan pola yang sama dengan etnik Cina. Kelompok pengundi yang lebih berumur di Saluran 1 agak penting dalam memberikan sokongan kepada UMNO, menurun sedikit di berikutnya tetapi paling tinggi di Saluran 6. Bagi UMNO, mereka juga bergantung kepada sokongan etnik Cina dan India untuk mencapai kemenangan dalam pilihan raya dan selagi PAS tidak mampu meraih sokongan daripada etnik Cina dan India, secara teknikalnya peluang mereka untuk meraih lebih banyak kerusi dalam pilihan raya dilihat agak sukar.

Analisis korelasi antara sokongan kepada parti dengan komposisi kaum di Bukit Gantang

Pola pengundian di Saluran 1 menunjukkan etnik Melayu dan Cina membentuk hubungan signifikan dengan sokongan yang diperolehi oleh PAS dan UMNO (Jadual 10). Bagi PAS, hubungan signifikan ini adalah negatif dengan etnik Melayu dan positif dengan etnik Cina. Ini membawa maksud, semakin berkurangan komposisi orang Melayu dalam

sesebuah kawasan pengundian maka sokongan kepada PAS akan meningkat. Sebaliknya apabila etnik Cina semakin ramai dalam sesebuah kawasan pengundian maka sokongan kepada PAS akan meningkat. Fenomena yang berlawanan berlaku kepada UMNO yang membentuk hubungan signifikan positif dengan komposisi orang Melayu sebaliknya signifikan yang negatif dengan komposisi orang Cina dalam kawasan pengundian. Ini bermakna, apabila semakin ramai orang Melayu dalam kawasan pengundian maka sokongan kepada UMNO turut meningkat dan sebaliknya apabila semakin kurang orang Cina dalam sesebuah kawasan pilihan raya akan diikuti dengan sokongan yang tinggi kepada UMNO.

Suatu yang menarik apabila pola pengundian di hampir setiap saluran (kecuali Saluran 6) menunjukkan fenomena yang hampir sama. Perbezaan hanya kepada kekuatan dan kelemahan perhubungan antara komposisi etnik dengan sokongan kepada parti. Bagi PAS, mereka membentuk hubungan signifikan negatif dengan etnik Melayu dan signifikan positif dengan etnik Cina dalam kawasan pengundian. Sementara bagi UMNO, terbentuk hubungan signifikan positif dengan etnik Melayu dan signifikan negatif dengan etnik Cina di sesebuah kawasan pengundian. Pola pengundian yang terbentuk di Saluran 5 memperlihatkan hubungan yang hampir sempurna apabila nilai yang diperolehi menghampiri angka 1, di antara 0.94 hingga 0.97 (apabila nilai bersamaan dengan 1 maka hubungan tersebut disifatkan paling bermakna iaitu kenaikan satu unit akan diikuti dengan pertambahan satu unit juga). Manakala pola pengundian di Saluran 6 agak unik apabila etnik Melayu tidak menunjukkan hubungan yang signifikan dengan sokongan yang diperolehi oleh PAS dan UMNO. Sementara bagi etnik Cina, ia menunjukkan hubungan signifikan yang sempurna (nilai bersamaan 1) dengan sokongan yang diperolehi oleh PAS dan UMNO. Signifikan positif dengan sokongan kepada PAS dan signifikan negatif dengan sokongan kepada UMNO. Ini bermaksud kedua-dua etnik, Melayu dan Cina amat penting kepada sokongan yang diperolehi oleh PAS dan UMNO. Setiap pertambahan satu mata peratusan dalam komposisi etnik Cina akan diikuti dengan pertambahan satu mata peratusan dalam sokongan kepada PAS. Bagi UMNO pula, setiap penurunan satu mata peratusan dalam komposisi etnik Cina dalam kawasan pengundian (yang bermakna komposisi etnik Cina semakin berkurangan) maka akan diikuti dengan pertambahan satu mata peratusan dalam sokongan kepada UMNO.

Jadual 10: Korelasi antara sokongan kepada parti dan komposisi etnik mengikut saluran pengundian dalam parlimen Bukit Gantang pada pilihan raya kecil 7 April 2009 (%)

Saluran	PAS			UMNO		
	Melayu	Cina	India	Melayu	Cina	India
Saluran 1	-0.63**	0.67**	-0.03	0.64**	-0.67**	0.02
Saluran 2	-0.65**	0.74**	-0.23	0.66**	-0.75**	0.24
Saluran 3	-0.51*	0.58**	-0.16	0.53*	-0.58**	0.14
Saluran 4	-0.70**	0.76**	0.02	0.71**	-0.77**	-0.04
Saluran 5	-0.97**	0.94**	-0.17	0.97**	-0.96**	0.20
Saluran 6	-0.99	1.00**	-0.95	0.99	-1.00**	0.95

** signifikan pada $p=0.01$, *signifikan pada $p=0.05$

Analisis ini juga mencadangkan etnik Cina dalam kawasan parlimen Bukit Gantang amat penting dalam memastikan kemenangan kepada PAS. Hubungan yang kuat ini dengan nilai yang menghampiri 1 terutamanya di saluran-saluran akhir pengundian (pengundi yang lebih muda) menunjukkan etnik Cina telah bersedia memberikan undi mereka kepada PAS. Batasan etnik yang membentuk politik perkauman seolah-olah semakin menipis dengan fenomena ini. Tambahan pula, analisis ini juga menunjukkan etnik Melayu tidak menyumbang kepada kemenangan PAS walaupun PAS sebuah parti yang didominasi oleh etnik Melayu-Islam. Sementara bagi UMNO, mereka masih bergantung kepada etnik Melayu yang memberikan sokongan penting kepada mereka manakala etnik Cina tidak signifikan kepada sokongan yang UMNO perolehi dalam pilihan raya kecil ini.

Penutup

Pola pengundian pengundi-pengundi muda di Permatang Pauh, Kuala Terengganu dan Bukit Gantang menunjukkan kecenderungan kepada parti pembangkang (PKR dan PAS) berbanding UMNO. Sementara pengundi-pengundi veteran tidak memberikan gambaran yang jelas parti yang mereka sokong. Namun begitu satu perkara menarik di kalangan pengundi-pengundi veteran adalah mereka sudah membuat keputusan masing-masing untuk menyokong parti-parti tertentu dan pegangan mereka agak teguh berbanding pengundi-pengundi muda. Pihak kerajaan terutamanya UMNO harus mengambil perhatian serius tentang perkara ini. Pengundi-pengundi muda melambangkan sokongan masa depan kepada semua parti-parti politik. Pemikiran golongan muda masa kini agak kehadapan dan mereka semakin kritikal kepada yang berlaku di sekeliling mereka. Perkembangan pesat media-media baru telah mempercepatkan perubahan pemikiran ini. Pihak kerajaan tidak harus melayan mereka sebagai kelompok yang pasif, ketinggalan, mudah dipengaruhi, tidak mampu membuat keputusan tepat, betul dan tidak dapat menilai sesuatu fenomena dengan objektif dan komprehensif. Pengamalan politik dan penyebaran informasi yang matang, adil, berilmu dan bersifat professional harus bermula daripada sekarang untuk membentuk iklim politik yang sihat dan berwibawa. Layanan dan keterbukaan politik kepada pihak pembangkang pula harus lebih telus dan adil. Pihak pembangkang harus dilihat sebagai menyuburkan elemen demokrasi dan bukannya menyempitkan dimensi demokrasi yang luas itu. Konsep dan parameter demokrasi seperti timbal-balas, pendapat kedua, pendapat alternatif, doktrin pengasingan kuasa harus disubur dan dipraktikkan. Persoalan yang utama, pihak mana yang mempunyai kekuatan untuk memulakannya bagi mengangkat demokrasi kepada tahap yang lebih baik dan berwibawa.

Kekalahan UMNO dan BN dalam ketiga-tiga pilihan raya kecil ini menunjukkan mood penolakan rakyat berterusan semenjak daripada pilihan raya umum 2008 dan memberikan kesan yang buruk kepada UMNO dan BN sekiranya ia tidak ditangani dengan bijaksana. Kesemua keputusan pilihan raya kecil ini menggambarkan hasrat rakyat yang tidak bersama BN dan UMNO pada masa kini terutamanya pengundi-pengundi muda. Penafian atau alasan menolak fenomena ini akan memburukkan lagi keadaan kerajaan BN dan UMNO. Survival mereka bergantung kepada keupayaan memahami dan menangani fenomena ini. Pilihan ada pada tangan mereka samada berubah untuk membetulkan keadaan atau mendiamkan diri dengan menganggap ia sekadar illusi atau igauan palsu.

Rujukan

- Amer Saifude Ghazali 2009a, *Geografi Pilihan Raya Malaysia*, Kuala Lumpur: Penerbit Universiti Malaya, ms. 26.
- Amer Saifude Ghazali 2009b, 'Analisis pola pengundian pilihan raya kecil parlimen Kuala Terengganu', *Prosiding Bengkel Pilihan Raya Kecil Parlimen P36 Kuala Terengganu Januari 2009*, Kuala Lumpur: Kumpulan Penyelidik Kajian Demokrasi dan Pilihan Raya Malaysia, Jabatan Sejarah, Universiti Malaya. ms. 128-147.
- Brace, N, Kemp, R, dan Snelgar, R 2003, *SPSS for Psychologists*, Hampshire: Palgrave MacMillan, pp. 80.
- Hood, SJ 1998, 'The myth of Asian style democracy', *Asian Survey*, Vol. 38, no. 9, pp. 853-866.
- Kim, YM 1997, 'Asian style democracy: A critique from East Asia', *Asian Survey*, Vol. 37, no. 12, pp. 1119-1134.
- Mohammad Redzuan Othman 2009, 'Makna sebalik poster dan kain rentang pilihan raya kecil parlimen Kuala Terengganu', *Prosiding Bengkel Pilihan Raya Kecil Parlimen P36 Kuala Terengganu Januari 2009*, Kumpulan Penyelidik Kajian Demokrasi dan Pilihan Raya Malaysia, Jabatan Sejarah, Universiti Malaya, Kuala Lumpur, ms. 38-65.
- Mohammad Redzuan Othman, Zulkanain Abdul Rahman, Shaharudin Badaruddin, Amer Saifude Ghazali dan Md. Rozimi Mohd. Nasir, 2009, *Permatang Pauh: Pilihan Raya Kecil Ogos 2008*, Karisma Publications Sdn. Bhd. dan Jabatan Sejarah Universiti Malaya, Shah Alam, ms. 42.
- Muhammad Nadzri Mohamed Noor dan Suhaimi Saahar 2008, 'Blogosphere: Ruang kontra hagemoni? Analisis terhadap blog politik Malaysia terpilih dalam PRU 2008,' Dalam Worrn Hj. Kabul, Shireen Haron, Mat Zin Mat Kib, Abdul Kadir Rosline, *Seminar Politik Malaysia*, Kota Kinabalu: Universiti Teknologi Mara Sabah dan Institut Kualiti dan Pengembangan Ilmu, ms. 59-68.
- Neher, CD 1994, 'Asian style democracy', *Asian Survey*, Vol. 34, no.11, pp. 949-961.
- Pallant, J 2001, *SPSS Survival manual*, Berkshire: Open University Press. pp. 120.